וְאֶקַדֵּשׁ אני לְךָ, וכשנתן את המנה לאותו פלוני אמר לה הנותן ׳הרי את מקודשת לי׳, מְקוּדֶּשֶׁת אף שלא הגיע לידה שום ממון, ולמדים זאת מִדִּין עֶרֶב. שהרי עֶרֶב על הלוואה, לַאו אַף עַל גַּב דְּלֹא מָטֵי הֲנָאָה לְיָדֵיהּ – האם אין זה כך שאף שלא הגיע ממון לידיו, קָא מְשַׁעְבֵּיד נַפְשֵׁיהּ – משעבד את עצמו למלוה לפרוע את ההלואה, וַהֲאי אִיתְּתָא נַמִּי – אף אשה זו, אַף עַל גַּב דְּלֹא מָטֵי הֲנָאָה לִידָהּ קָא מְשַׁעְבְּדָא וּמַקְנְיָא נַפְשָׁהּ – אפילו שלא הגיעה הנאת המנה לידה, משתעבדת ומקנה את עצמה למקדש. דין נוסף שאמר רבא: אדם שנשלח לקדש אשה, ובא אצל האשה ואמר לה חֵילֵךְ – קחי לך מָנֶה משלי, וְהִתְקַדְּשִׁי בו לְפְלוֹנִי המשלח, מְקוּדֶּשֶׁת אף שלא התקדשה בממונו של המשלח, ולמדים זאת מִדִּין שחרור עֶבֶד כְּנַעֲנִי. שהרי עֶבֶד כְּנַעֲנִי קונה את עצמו בכסף על ידי אחרים, כלומר שאחרים פודים אותו בממונם והוא קונה את עצמו ויוצא לחירות, ומוכיחה הגמרא, לְאוּ אַף עַל גַּב דְּלֹא קָא חָסַר וְלֹא מִידֵּי – האם אין זה כך שאף שלא חסר העבד כלום, קָא קָנֵי נַפְשֵׁיהּ – הוא קונה את עצמו, וְהַאי גַּבְרָא נַמִּי – מי שנתנו לאשה מנה בשביל שתתקדש לו, אַף עַל גַּב דְּלֹא קָא חָסַר וְלֹא מִידֵּי – אפילו שלא חסר כלום מממונו בקידושין אלו, קָא קָנֵי לָהּ לְהַאי אִיתְּתָא – הוא קונה את האשה.

משני הדינים האמורים עד עתה, אומר רבא שיש ללמוד דין שלישי: אמרה אשה לאדם, תֵּן מָנֶה לְפְלוֹנִי וְאֶקַדֵּשׁ אֲנִי לוֹ – לאותו פלוני במנה שנתת לו בשבילי, ונתן לאותו פלוני את המנה, מְקוּדֶּשֶׁת האשה למי שקיבל את המנה, ודין זה נלמד מִדִּין שְׁנֵיהֶם [ד׳ ערב ועבד כנעני]. עֶרֶב, לְאוּ אַף עַל גַּב דְּלֹא קָא מָטֵי הֲנָאָה לְיָדֵיהּ – האם אין זה כך שאף שלא הגיע ממון לידיו, קָא מְשַׁעְבֵּיד נַפְשֵׁיהּ – משעבד את עצמו לפרוע את ההלואה, וְהַאי אִיתְּתָא נַמִּי – אף אשה זו, אַף עַל גַּב דְּלֹא קָא מָטֵי הֲנָאָה לְיָדָהּ קָא מַקְנְיָא נַפְשָׁהּ – אפילו שלא הגיעה הנאת המנה לידה, מקנה את עצמה למקדש. אולם יש לדחות, מִי דָּמֵי, בְּעֶרֶב הַאי דְּקָא קָנֵי לֵיהּ קָא חָסַר מְמוֹנָא – המלוה נחסר ממון על פי הערב ולכן הערב משתעבד לו, ואילו הַאי גַּבְרָא – אדם זה, שאליו היא מתקדשת, קָא קָנֵי לָהּ לְהַאי אִיתְּתָא וְלֹא קָא חָסַר וְלֹא מִידֵּי – קונה את האשה אף שאינו נחסר שום דבר. והתשובה לכך היא, שֶׁעֶבֶד כְּנַעֲנִי יוֹכִיחַ, דְּלֹא קָא חָסַר מְמוֹנָא וְקָא קָנֵי נַפְשֵׁיהּ – שאינו נחסר ממון כשאחרים פודים אותו, והוא קונה את עצמו, ויש ללמוד שגם האשה מתקדשת לאותו פלוני אף שלא נחסר ממון. ועדיין יש לדחות, מִי דָּמֵי, הָתָם – בעבד כנעני, חַד דְּקָא קָנֵי קָא קָנֵי – האדון שמשחררו מקבל תמורתו כסף, ואילו הָכָא – בקידושין אלו, הַאי אִיתְּתָא קָא מַקְנְיָא נַפְשָׁהּ וְלֹא קָא קָנְיָא וְלֹא מִידֵּי – אשה זו מקנה את עצמה אף שאינה מקבלת שום דבר תמורת זאת. והתשובה לכך היא, עֶרֶב יוֹכִיחַ, שאף על גַּב דְּלֹא קָא מָטֵי הֲנָאָה לְיֵדֵיהּ מְשַׁעְבֵּד נַפְשֵׁיהּ – שאף שאינו מקבל שום דבר, משעבד את עצמו, ויש ללמוד שגם האשה מתקדשת אף שאינה מקבלת שום דבר תמורת הקידושין.

רבא דן באופן נוסף של נתינת מעות לקידושין: בָּעֵי רָבָא, אמרה האשה לאיש, חֵילֵךְ מָנֶה וְאֶקַדֵּשׁ אֲנִי לְךָ, וקיבל את המנה ואמר לה ׳התקדשי לי בכך׳, מַהוּ. פושטת הגמרא: אָמַר מַר זוּטְרָא מְשַׁמֵּיהּ דְּרַב פַּפָּא, מְקוּדֶּשֶׁת. והבינה הגמרא שהטעם הוא משום שאגב המנה שנקנה במשיכה, קונה גם את האשה, ותמהה הגמרא: אָמַר לֵיהּ רַב אַשֵׁי לְמַר זוּטְרָא, אִם כֵּן, חֲוֵה לֵיהּ נְכָסִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם אַחֲרָיוּת – קרקעות, וכן אדם שהוקש לקרקע, נִקְנִין עִם – אגב נְכָסִים שֶׁאֵין לָהֶם אַחֲרָיוּת – מיטלטלין, ויוכל אדם לקנות קרקעות אגב מיטלטלין, וַאֲנַן אֵיפְּכָא – להיפך תְּנַן (לקמן כו.), נְכָסִים שֶׁאֵין לָהֶם אַחֲרָיוּת – מיטלטלין, נִקְנִין עִם – אגב נְכָסִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם אַחֲרָיוּת – קרקעות בְּכֶסֶף בִּשְׁטָר וּבַחֲזָקָה, ומבואר שקרקעות אינם נקנים אגב מיטלטלין. מתרצת הגמרא: אָמַר לֵיהּ מר זוטרא לרב אשי, מִי סָבְרַתְּ דְּאָמְרָה לֵיהּ אַגַּב – וכי אתה סובר שמדובר כאן בקנין אגב, הָכָא בְּאָדָם חָשׁוּב עָסְקִינַן – מדובר באופן שהמקדש הוא אדם חשוב שאינו רגיל לקבל מתנות, דִּכְהַהִיא הֲנָאָה דְּקָא מְקַבֵּל מַתָּנָה מִינָּהּ וְאָמְרָה וּמַקְנְיָא לֵיהּ נַפְשָׁהּ – ותמורת הנאה זו שקבל ממנה את המנה, היא מקנה לו את עצמה, והנאה זו שוה ממון, שהרי היתה רוצה לתת פרוטה לאדם שישדלו לקבל ממנה מתנה.

הגמרא מביאה דין נוסף בשם רבא, שיש ללמוד מערב ומעבד כנעני גם לענין מכירה: אִיתְּמַר נַמִּי מִשְּׁמֵיהּ דְּרָבָא, וְכֵן לְעִנְיַן מָמוֹנָא, שגם בקניית קרקעות בקנין כסף יש ללמוד מערב ומעבד כנעני. שאם מכר לו שדה ואמר לו תן מנה לפלוני ושדי מכורה לך, קנה את השדה מדין ערב. ואם אמר קח מנה ותהא שדך מכורה לפלוני, קנה אותו פלוני את השדה מדין עבד כנעני. ואם אמר תן מנה לפלוני ותקנה לו שדי, קנה אותו פלוני את השדה מדין שניהם.

הגמרא מבארת מדוע כפל רבא את דבריו: וְצָרִיכָא לומר דינים אלו גם בקידושין וגם בממונות, דְּאִי אַשְׁמוּעִינַן בְּקִידּוּשִׁין, הֵיכָא מקום לומר שרק אשה נקנית באופנים אלו, מַשּׁוּם דְּהָא אִיתְּתָא נִיחָא לָהּ בְּכָל דְּהוּ – שאשה נוח לה להתקדש בכל דבר, ואפילו בטובת הנאה בלבד, וּבְדָרֵישׁ לְקִישׁ, דְּאָמַר רֵישׁ לָקִישׁ פתגם זה שנשים רגילות לומר, מַצָּה לְמֵיתַב טַן דּוּ מִלְּמֵיתַב אַרְמְלוּ – מוטב לישב בשני גופים, דהיינו עם בעל, יהא זה מי שיהיה, מלישב בדד בלא בעל, וכיון שהיא רוצה כל כך להינשא, נוח לה להתקדש בכל דבר, אֲבָל בְּמָמוֹנָא, אֵימָא – הייתי אומר שלא יועיל קנין כסף באופנים אלו. וְאִי אַשְׁמוּעִינַן בְּמָמוֹנָא, הייתי אומר שרק בענייני ממון מועיל לקנות באופנים אלו, מַשּׁוּם דְּאִיתֵּיהִיב לְמָחִילָה – שממון ניתן למחילה, כלומר שרשאי אדם למוחלו ולכן הוא יכול להסכים להקנות באופנים אלו, אֲבָל בְּקִידּוּשִׁין אֵימָא – הייתא אומר שלא יועילו אופנים אלו. צְרִיכָא – לכך הוצרך רבא לחדש גם בקידושין וגם בממונות:

הגמרא דנה בקידושין של חצי איש וחצי אשה: אָמַר רָבָא, אמר לאשה ׳הִתְקַדְּשִׁי לִי לַחֲצָיַי׳, מְקוּדֶּשֶׁת. אמר לה ׳חֲצָיֵיךְ מְקוּדֶּשֶׁת לִי׳, אֵינָהּ מְקוּדֶּשֶׁת. אָמַר לֵיהּ אַבַּיֵי לְרָבָא, מַאי שְׁנָא אם אמר ׳חֲצָיֵיךְ מְקוּדֶּשֶׁת לִי׳, דְּאֵינָהּ מְקוּדֶּשֶׁת, משום שנאמר (דברים כד א) ׳כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה׳, ודורשים ש׳אִשָּׁה׳ שלימה אָמַר רַחֲמָנָא, וְלֹא חֲצִי אִשָּׁה, ולכן אינו יכול לקדש רק את חציה, הָכָא נַמִּי – כך יש לדרוש מהפסוק ש׳אִישׁ׳ שלם אָמַר רַחֲמָנָא, וְלֹא חֲצִי אִישׁ, ומדוע אם אמר ׳התקדשי לי לחציי׳ מקודשת. אָמַר לֵיהּ רבא לאביי, הָכִי הַשְׁתָּא – וכי דומים שני הדינים, הָתָם – כשאמר ׳חצייך מקודשת לי׳, אִיתְּתָא לְבֵי תְרֵי לֹא חָזְיָא – אשה אינה ראויה להינשא לשני בעלים, וכיון שכוונתו שתתקדש לו בחציה, וחציה האחר לא יתקדש כדי שתינשא בו לאחר, אינה מקודשת, אֶלָּא גַּבְרָא – האיש, מִי לֹא חָזֵי לְבֵי תְרֵי – האם אינו ראוי לשאת שתי נשים, וְהָכִי קָאָמַר לָהּ – וכשאמר ׳התקדשי לי לחציי׳ כוונתו היתה דְּאִי בְּעֵינָא לְמֵינְסַב אַחֲרִיתִי נְסֵיבְנָא – שאם אחפוץ לשאת אשה אחרת, אשא, ולא התכוין שתהיה נשואה לחציו בלבד, ולכן מקודשת.

הגמרא מקשה על דברי רבא: אָמַר לֵיהּ מַר זוּטְרָא בְּרֵיהּ דְּרַב מָרִי לְרָבִינָא, מדוע כאשר קידש חצי אשה, לא חלו הקידושין, וְנִיפַּשְׁטוּ לָהּ קִידּוּשֵׁי בְּכוּלָּהּ – הלא צריך להיות שהקידושין שעשה על חציה יתפשטו בכולה, שהרי מקדשה לו בלשון של הקדש, ועל קידושיו להיות כדין הקדש שהקדושה מתפשטת ממקצת על הכל, מִי לֹא תַּנְיָא, הָאוֹמֵר רַגְלָהּ שֶׁל בהמה זוֹ עוֹלָה, תְּהֵא כּוּלָּהּ עוֹלָה, מפני שהקדושה מתפשטת מן הרגל על כולה. וַאֲפִילּוּ לְמַאן דְּאָמַר – שאין כּוּלָּהּ עוֹלָה, מפני שהקדושה אינה מתפשטת בכולה, הָנֵי מִילֵּי הֵיכָא דְּמַקְדֵּישׁ דָּבָר שֶׁהַנֶּשָׁמָה תְּלוּיָה בּוֹ – אבר שֶׁאֵין הַנֶּשָׁמָה תְּלוּיָה בּוֹ, כמו רגל, שיכולה לחיות גם בלעדיה, שבזה הקדושה לא פשטה על כולה, אֲבָל אם מַקְדִּישׁ דָּבָר שֶׁהַנֶּשָׁמָה תְּלוּיָה בּוֹ, לכל הדעות חַיָּיא כּוּלָּהּ עוֹלָה – פושטת הקדושה על כולה. וגם באשה, כיון שקידש את חציה מדוע לא יפשטו הקידושין בכולה. מתרצת הגמרא: מִי דָּמֵי, הָתָם – במקדיש חצי בהמה, הַבְּהֵמָה כולה שלו, ולכן יש כח בדבריו שהקדושה תתפשט על כולה, אבל הָכָא – באשה, יש כאן דַּעַת אַחֶרֶת, כלומר דעתה של האשה שאם אינה רוצה להתקדש

המשך בעמוד רטו

הקידושין אינם יכולים לחול, והיא התרצתה להתקדש רק בחציה, ואין בכח דיבורו להתפשט על כולה, וְהָא לֹא דָּמְיָא – אין זה דומה אֶלָּא לְהָא דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, בְּהֵמָה שֶׁל שְׁנֵי שׁוּתָּפִין, הִקְדִּישׁ הָאחד את חֲצָיָהּ השייך לו, ואחר כך חָזַר וּלְקָחָהּ משותפו וְהִקְדִּישָׁהּ, קְדוּשָּׁה הבהמה כולה, וְאֵינָהּ קְרֵיבָה למזבח, כיון שבתחילה לא היתה ראויה להקרבה, שרק חציה הוקדש, ונדחתה מלהיות קרבן, ואין לה תקנה כי אם למוכרה ולהקריב בדמיה בהמה אחרת, וְעוֹשֶׂה תְּמוּרָה אם החליף אותה בבהמה אחרת, וּתְמוּרָתָהּ – הבהמה שהמיר אותה בה דינה כַּיּוֹצֵא בָהּ – כבהמה זו שבה הומרה, שאינה קריבה אלא תימכר ויביא בדמיה אחרת. וכן המקדש חצי אשה הקידושין אינם פושטים בכולה, משום דעת האשה המעכבת בדבר. ומשום שאין אפשרות לקדש רק חצי אשה, אינה מקודשת. הגמרא מבארת את הדינים הנלמדים מדברי רבי יוחנן: שָׁמַע מִינָּהּ מדברי רבי יוחנן, תְּלָת – שלושה דינים, ושלשתם בענייני דיחוי בקרבן,

הדין הראשון: שְׁמַע מִינָּהּ, בַּעֲלֵי חַיִּים – קרבנות שעודם בחיים נִדָּחִים, שאם לא היו ראויים להקרבה, לא יקרבו לעולם, ושלא כרב הסובר (יומא סד.) שרק אם נדחו אחר שנשחטו, נדחים לעולם. ודין זה נלמד מדברי רבי יוחנן שבהמה שהיתה קדושה בחייה רק בחציה, נדחית. הדין השני: וּשְׁמַע מִינָּהּ, דְּחוּי מֵעִיקָּרָא – קרבן שנדחה מיד בתחילת הקדשו חֲיֵי דְּחוּי, ושלא כסובר (סוכה לג:) שרק אם היה ראוי להקרבה ונדחה אינו חוזר ונראה. ואף זה נלמד מדברי רבי יוחנן שבהמה שמיד בהקדשתה לא היתה ראויה להקרבה, מפני שלא הוקדשה כולה, נדחית. הדין השלישי: וּשְׁמַע מִינָּהּ, יֵשׁ דְּחוּי בִּדבר הקדוש קדושת דָּמִים, ולא רק בדבר שקדוש קדושת הגוף, ואף זה נלמד מדברי רבי יוחנן שבהמה שהוקדש רק חציה, וקדושתה היא קדושת דמים להימכר ולהביא בדמיה בהמה אחרת, נדחית.

הגמרא מביאה ספיקות שונים לגבי קידושי חצי אשה: בָּעֵי רָבָא, קידש אשה ואמר לה 'חֶצְיֵךְ בַּחֲצִי פְּרוּטָה וְחֶצְיֵךְ בַּחֲצִי פְּרוּטָה', מַהוּ, האם כֵּיוָן דְּאָמַר לָהּ שמקדש כל חצי ממנה בַּחֲצִי פְּרוּטָה, פָּסְקָה – קצב בכך לקדשה לחצאין, ועל כל חצי אשה הוא עושה מעשה קידושין נפרד, ולא יחולו קידושין מפני שאין קידושין בחצי אשה, אוֹ דִילְמָא מוֹנֶה וְהוֹלֵךְ הוּא, ולא התכוין לקדש כל חצי ממנה בחצי פרוטה, שהרי אין לקדש בחצי פרוטה, ואף בתחילת דבריו כוונתו על סוף דבריו, שהוא מקדש את כולה בפרוטה.

הגמרא מסתפקת באופן נוסף: אִם תִּמְצֵי לוֹמַר כצד השני, שמקודשת כיון שמוֹנֶה וְהוֹלֵךְ הוּא, יש להסתפק כשאמר לה 'חֶצְיֵךְ בְּפְרוּטָה וְחֶצְיֵךְ בְּפְרוּטָה', מַהוּ, האם כֵּיוָן דְּאָמַר לָהּ שמקדש בְּפְרוּטָה וּפְרוּטָה, ולא בחצאי פרוטות, פָּסְקָה לְמִילְּתֵיהּ – קצב את דיבורו לקדשה לחצאין, ולא יחולו קידושין לפי שאין קידושין בחצי אשה, אוֹ דִילְמָא כָּל בֵּיוָמֵיהּ – כיון שכוונתו לגמור את הקידושין באותו יום, מוֹנֶה וְהוֹלֵךְ הוּא, והתכוין לכל דבריו ביחד שמקדש את כולה בשתי פרוטות.

הגמרא מסתפקת באופן נוסף: אִם תִּמְצֵי לוֹמַר שמקודשת, כיון שכָּל בֵּיוָמֵיהּ – שכל שכוונתו לגמור את הקידושין באותו יום מוֹנֶה וְהוֹלֵךְ הוּא, יש להסתפק כשאמר 'חֶצְיֵךְ בְּפְרוּטָה הַיּוֹם וְחֶצְיֵךְ בְּפְרוּטָה לְמָחָר', מַהוּ, האם כֵּיוָן דְּאָמַר לָהּ שקידושי חציה השני יחולו לְמָחָר, פָּסְקָה – קצב בכך לקדשה לחצאין, ולא יחולו הקידושין מפני שאין קידושין בחצי אשה, אוֹ דִילְמָא הָכִי קָאָמַר לָהּ, שהקִדּוּשִׁין מַתְחִלּוּ מֵהָאִידָּנָא – יתחילו מעתה, וּמִנָּמַר לֹא נִיגְמְרוּ עַד לְמָחָר – ויסתיימו מחר, וכוונתו לקדש את כולה במעשה אחד ארוך.

הגמרא מסתפקת באופן נוסף: קידש אשה ואמר לה 'שְׁנֵי חֲצָיֵיךְ בְּפְרוּטָה זו', מַהוּ, הָבָא וַדַּאי בְּחַד זִימְנָא קָאָמַר לָהּ – האם באופן זה ודאי יש לומר שהתכוין לקדש את כולה בבת אחת, אוֹ דִילְמָא התכוין לקדש כל חצי ממנה בנפרד, וְאֵין אִשָּׁה מִתְקַדֶּשֶׁת לַחֲצָאִין כְּלָל. מסיקה הגמרא, תֵּיקוּ – ספיקות אלו לא נפשטו:

הגמרא מביאה ספיקות שונים לגבי קידושין בפרוטה: בָּעֵי רָבָא, אמר לחבירו, הריני מקדש את שְׁתֵּי בְּנוֹתַיִךְ הקטנות לִשְׁנֵי בָּנַי הגדולים ששלחוני לקדש להם נשים, בְּפְרוּטָה, מַהוּ, האם בָּתַר נוֹתֵן וּמְקַבֵּל אַוְלִינַן – הולכים אחר הנותן והמקבל, שהנותן יתן פרוטה, והמקבל יקבל פרוטה, וְהָאֵיכָּא – וכאן יש מָמוֹנָא בשיעור פרוטה שזה נתן וזה קיבל, אוֹ דִילְמָא בָּתַר דִּיהֲוֹ – אחר המקדש והמתקדשת אַוְלִינַן, וְהָא לֵיכָּא – ואין כאן פרוטה עבור המקדש והמתקדשת. מסיקה הגמרא, תֵּיקוּ – ספק זה לא נפשט.

הגמרא מביאה ספק נוסף: בָּעֵי רַב פָּפָּא, אמר לחבירו 'הריני מקדש את בִּתְּךָ וְקונה את פָּרָתְךָ בְּפְרוּטָה', מַהוּ, מִי אָמְרִינַן שכוונתו לומר 'הריני מקדש את בִּתְּךָ בַּחֲצִי פְּרוּטָה וְקונה את פָּרָתְךָ בַּחֲצִי פְּרוּטָה', ולא קנה דבר, משום שאין קונים ומקדשים בפחות מפרוטה, אוֹ דִילְמָא כוונתו לומר 'הריני מקדש את בִּתְּךָ בְּפְרוּטָה וְקונה את פָּרָתְךָ בְּמַשְׁכָּנָא לכשאמחזיק בה'. מסיקה הגמרא, תֵּיקוּ – ספק זה לא נפשט.

הגמרא דנה בענין קידושין בשוה כסף: מעשה בַּהֲהוּא גַּבְרָא דְּאַקְדֵּישׁ בְּשֵׁירָאֵי – שקידש אשה בבגדי משי, ולא נודע שוויים קודם הקידושין. רַבָּה אָמַר, לֹא צְרִיכִי בגדי המשי קודם הקידושין שׁוּמָא והערכה כמה הם שוים, ומקודשת. וְרַב יוֹסֵף אָמַר, צְרִיכִי שׁוּמָא כמה הם שוים, קודם הקידושין, ואם לא שמו אותם, אינה מקודשת.

הגמרא מבארת באיזה אופן נחלקו: אִי דְּאָמַר לָהּ בְּכָל דְּהוּ – התקדשי לי בהם כמות שהם, כּוּלֵּי עָלְמָא לֹא פְּלִיגִי דְּלֹא צְרִיכִי שׁוּמָא – הכל מודים שאינם צריכים שומא, ומקודשת, כיון שודאי יש בהם פרוטה. וְאִי דְּאָמַר לָהּ התקדשי לי בַּחֲמִשִּׁין [־ חמישים] זוז וקחי את בגדי המשי בשוויים, וְהתברר שלֹא שָׁווּ חֲמִשִּׁין זוז, ודאי שאינה מקודשת, שהרי הָא לֹא שָׁווּ כמו שאמר, ודעתה להתקדש רק בשווי זה. כִּי פְּלִיגִי – אלא נחלקו באופן דְּאָמַר לה התקדשי לי בחֲמִשִּׁין זוז וקחי את בגדי המשי בשוויים, וְהבגדים שָׁווּ חֲמִשִּׁין זוז, אולם לא נישומו קודם הקידושין, רַבָּה אָמַר, לֹא צְרִיכִי שׁוּמָא קודם הקידושין כיון דְּהָא שָׁווּ חֲמִשִּׁין זוז, וְרַב יוֹסֵף אָמַר, צְרִיכִי שׁוּמָא קודם הקידושין, שהם שוים חמישים זוז, כֵּיוָן דְּאִיתְּתָא – שאשה לֹא בְּקִיאָה בְּשׁוּמָא, וּלֹא סָמְכָה דַּעְתָּהּ – ואינה גומרת בדעתה להתרצות להתקדש, כשאינה בטוחה שהם שוים כמו שאמר.

הגמרא מבארת באופן נוסף: אִיכָּא דְּאָמְרֵי, שרבה ורב יוסף בְּכָל דְּהוּ נַמֵּי פְּלִיגִי – נחלקו גם אם אמר לה שמקדשה כמות שהם, ואף אם הם שוים פרוטה. רבה סבר, שגומרת בדעתה להתקדש, שהרי ודאי יש בהם פרוטה, וְרַב יוֹסֵף אָמַר, שאינה מקודשת, משום שדבר הַשָּׁוֶה בְּכֻלָּהּ, כמו בגדי המשי הללו, חֲדֵי הוּא – עליו להיות בְּכֻלָּהּ, מפני שקידושין בשוה כסף נלמדים (לקמן ח.) מקידושי כסף, מַה כֻּלָּהּ דְּקָנֵין – דמיו קצוצים, כלומר קצובים וידועים,

---

## אגרות קודש

ב"ה, י"א אד"ר, תשכ"ב

ברוקלין.

שלום וברכה!

לפלא שהגיעה לכאן שמועה, אשר גדלה העזובה אצלו בכו"כ ענינים ועד שפועל על הבריאות ולא עוד אלא שהפעולה ניכרת במבט ראשון גם להזולת, וסיבת הפליאה הנ"ל מובנת ע"פ הידוע דרישת רבותינו נשיאנו בנוגע לסדר הנהגה לשמירת הבריאות וכו' ובפרט שרואים במוחש כפתגם הרב המגיד, א לעכעל בגוף גשמי איז א גרויסע לאך בנשמה, ולרוב פשיטות הענין אין צורך לאריכות, ואחכה למענה טוב ממנו בכל הנ"ל בדואר החוזר.

המשך בעמוד רה